

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

Centra Kompetencji Narodowego Instytutu Dziedzictwa ds. rewitalizacji

- W 844 obowiązujących programach rewitalizacji umieszczano **zapisy odnoszące się do zabytków** (64,2% programów), a w 554 do **diedzictwa niematerialnego** (42,1%).
- W programach rewitalizacji w 408 gminach wykorzystano **wskaźniki dotyczące zabytków na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji**
- W 369 gminach wskazano na wykorzystywanie **wskaźników odnoszących się do zabytków na etapie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji**
- W 807 gminach **obszar rewitalizacji obejmuje obszar objęty ochroną konserwatorską**
- W 53,5 % gmin posiadających program rewitalizacji (703) **w celach rewitalizacji i kierunkach działań** ujętych w ww. programach odnosiło się do dziedzictwa kulturowego (zabytki i tradycje)
- W 749 gminach w programach rewitalizacji przewidziano **projekty rewitalizacyjne** odnoszące się do obiektów zabytkowych, a w 506 przypadkach do dziedzictwa niematerialnego (pamięć, tożsamość, lokalne tradycje i zwyczaje).

1. Wzmoczone działania rewitalizacyjne

ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

2. Kompleksowość rewitalizacji

- Rewitalizacja to **kompleksowy proces** wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez **działania całościowe** (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.
- Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie **specyficznych uwarunkowań** danego obszaru oraz **wzmacnianie jego lokalnych potencjałów** (w tym także **kulturowych**) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

3. Nowe narzędzia rewitalizacji

- Wyznaczanie obszaru zdegradowanego
- Wyznaczanie potencjałów
- = wzmocniona ochrona dziedzictwa w procesach rewitalizacyjnych

Cel główny Krajowego Programu Opieki nad Zabytkami 2019-2022

Stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami

Cel szczegółowy 1	Cel szczegółowy 2	Cel szczegółowy 3
Optimalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego	Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami	Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego
Kierunki działania	Kierunki działania	Kierunki działania
1. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym.	1. Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami.	1. Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego i jego wartości.
2. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym.	2. Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego.	2. Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

Lp.	Zadanie
1.	Szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym, w tym pracowników merytorycznych, z uwzględnieniem zagadnień z zakresu planowania przestrzennego i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
2.	Budowanie zasobu wiedzy o ochronie dziedzictwa kulturowego na poziomie lokalnym, regionalnym i centralnym.
3.	Merytoryczne wsparcie procesu planowania i rewitalizacji w gminach.
4.	Konkurs Generalnego Konserwatora Zabytków nagradzający gminy za modelowe wdrażanie programów opieki nad zabytkami.

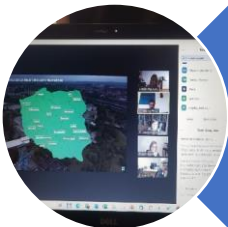

Celem programu jest merytoryczne wsparcie gmin w procesach planowania i wdrażania gminnych projektów rewitalizacyjnych uwzględniających dziedzictwo kulturowe jako istotny zasób służący przewyższaniu problemów społecznych i infrastrukturalnych występujących na obszarach kryzysu

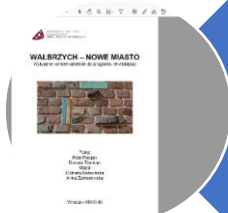
Kierunki wsparcia

Szkolenia w tym dla przedstawicieli gmin prowadzących lub planujących rewitalizację z wykorzystaniem zasobu dziedzictwa kulturowego

8 Centrów Kompetencji NID ds. rewitalizacji

Wzorcowa rewitalizacja NID: wsparcie gmin tworzących lub aktualizujących GPR poprzez wspólne przeprowadzenie procesu identyfikacji dziedzictwa, szacowanie jego wartości i wskazania właściwych sposobów jego ujęcia, ochrony i zagospodarowania w procesach rewitalizacyjnych

Szkolenia dla przedstawicieli gmin prowadzących lub planujących rewitalizację z wykorzystaniem zasobu dziedzictwa kulturowego

- ❖ Szkolenia i udostępnianie materiałów na platformie e-learning <https://szkolenianid.learncom.pl>
- ❖ Szkolenia we współpracy z Urzędami Marszałkowskimi – Komponent „Dziedzictwo w rewitalizacji”
 - Województwa: podlaskie, śląskie, lubuskie i wielkopolskie, zachodniopomorskie, opolskie i mazowieckie
- ❖ Szkolenia dla gmin „Wzorcowej rewitalizacji NID”
 - Rewitalizacja i zagospodarowanie dziedzictwa przemysłowego pod nowe funkcje. Przedstawienie dobrych i złych praktyk w zakresie zabezpieczania obiektów przemysłowych, projektowania architektonicznego, zmiany funkcji obiektów, a także ich zarządzania i utrzymywania.
 - Działania inwestycyjne w obiektach objętych ochroną konserwatorską – uwarunkowania prawne, projektowanie i realizacja prac konserwatorskich i robót budowlanych.
 - Dziedzictwo niematerialne w myśl Konwencji UNESCO z 2003 roku i możliwości jego wykorzystania w rewitalizacji
 - Problematyka ochrony zabytkowych założeń zieleni w procesie rewitalizacji (zespół ds. zabytkowej zieleni NID)
- ❖ Szkolenia dla Koordynatorów Centrów Kompetencji
- ❖ Szkolenia dla partnerów

Struktura Centrów Kompetencji

W terenie

woj. dolnośląskie, woj. lubuskie

- Bogna Oszczanowska

woj. małopolskie, woj. świętokrzyskie

- Grzegorz Młynarczyk

woj. łódzkie, woj. śląskie

- Agnieszka Lorenc-Karczewska

woj. podkarpackie, woj. lubelskie

- Adam Sapeta

woj. wielkopolskie, woj. zachodniopomorskie

- Anna Dyszkant

woj. warmińsko-mazurskie, woj. podlaskie

- Ewa Krasińska

woj. pomorskie, woj. kujawsko-pomorskie

- Dorota Hryszkiewicz-Kahlau

woj. mazowieckie, woj. opolskie

- Maria Badeńska-Stapp

W centrali

Zespół ds. upowszechniania wiedzy o
dziedzictwie – koordynacja zadania 1.1.3.

- Anna Koziół
- Maria Badeńska-Stapp
- Aleksandra Chabiera
- Adamina Modrzejewska
- Anna Fogel

Centra Kompetencji Narodowego Instytutu Dziedzictwa ds. rewitalizacji

Centra prowadzą działalność edukacyjną, informacyjną i doradczą na rzecz gmin realizujących programy rewitalizacyjne związane z dziedzictwem kulturowym tj.

- ❖ Podejmowanie współpracy z urzędami gmin na rzecz właściwego zarządzania zasobem dziedzictwa kulturowego oraz promowanie zasad opieki nad zabytkami w procesach rewitalizacyjnych;
- ❖ Podejmowanie współpracy z innymi zespołami, instytucjami czy organizacjami zajmującymi się tematyką rewitalizacji
- ❖ Animowanie debaty wokół dziedzictwa w rewitalizacji oraz upowszechnianie modelowych rozwiązań, standardów i wiedzy o opracowaniach związanych z wykorzystaniem zasobu dziedzictwa kulturowego w procesach rewitalizacji:
 - ❖ publikacje,
 - ❖ podcasty,
 - ❖ Artykuły na stronie samorząd.nid.pl
 - ❖ Organizacja wydarzeń: seminarium, objazd Łodzi, Kongres Polityki Miejskiej
 - ❖ grupa na facebooku,

Wzorcowa rewitalizacja NID

Celem Programu jest wsparcie gmin w procesach planowania i wdrażania Gminnych Programów Rewitalizacji uwzględniających dziedzictwo kulturowe jako istotny zasób służący przewyższaniu problemów społecznych i infrastrukturalnych, występujących na obszarach znajdujących się w stanie kryzysowym

- udzielenie merytorycznego wsparcia gminom, które uwzględniają dziedzictwo kulturowe jako istotny zasób służący przewyższaniu problemów społecznych i infrastrukturalnych występujących na obszarach znajdujących się w stanie kryzysowym;
- udzielenie wsparcia eksperckiego gminom, które tworzą, aktualizują lub wdrażają Gminne Programy Rewitalizacji poprzez wspólne przeprowadzenie procesu identyfikacji dziedzictwa kulturowego, szacowanie jego wartości i wskazania właściwych sposobów jego ujęcia, ochrony i zagospodarowania w procesach rewitalizacyjnych;
- możliwość wspólnego opracowania i upowszechniania modelowych rozwiązań, standardów w prowadzeniu rewitalizacji z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego obejmujących możliwie szeroką problematykę;
- interwencja w obszary cenne historycznie i poddawane intensywnym działaniom rewitalizacyjnym;
- motywacja gminy do udziału w Programie wsparcia.

Gminy wzorcowe NID

z województwa dolnośląskiego:	Jawor Legnickie Pole
z województwa lubuskiego:	Drezdenko Nowa Sól
z województwa kujawsko-pomorskiego:	Włocławek
z województwa lubelskiego	Puchaczów Opole lubelskie
z województwa łódzkiego:	Bolesławiec
z województwa małopolskiego:	Nowy Sącz
z województwa mazowieckiego:	Czerwińsk nad Wisłą Marki
z województwa opolskiego:	Olszanka Kędzierzyn Koźle
z województwa podkarpackiego:	Zagórz
z województwa podlaskiego:	Hajnówka
z województwa pomorskiego:	Słupsk Debrzno
z województwa śląskiego:	Siemianowice Śląskie
z województwa świętokrzyskiego:	Końskie
z województwa warmińsko-mazurskiego:	Mrągowo Tolmicko
z województwa wielkopolskiego:	Zbąszyń Rychtal
z województwa zachodniopomorskiego:	Czaplinek

Wsparcie gmin tworzących lub aktualizujących GPR – Wzorcowa rewitalizacja NID

- Wsparcie gmin w procesie **identyfikacji dziedzictwa**, określaniu obszaru zdegradowanego, określaniu **potencjałów** terenów rewitalizowanych, delimitacji wskazania granic obszarów chronionych;
- Opracowanie, wsparcie eksperckie lub nadzór nad opracowaniem lub aktualizacją dokumentów, w tym **Studiów ochrony wartości kulturowych**, Gminnych programów rewitalizacyjnych oraz innych dokumentów programowych, strategicznych i planistycznych odnoszących się do dziedzictwa kulturowego, przygotowywanych w ramach działań rewitalizacyjnych;
- Wsparcie w opracowaniu **ekspertyz, wytycznych konserwatorskich**, programu prac konserwatorskich na rzecz gmin prowadzących rewitalizację, wypracowanie nowych rozwiązań przestrzennych, funkcjonalnych i organizacyjnych
- Objazdy studyjne, warsztaty, szkolenia

Anna Koziół

Główny Specjalista / Kierownik Zespołu ds. upowszechniania wiedzy

t: +48 22 554 56 82

m: +48 798 389 289

e: akoziol@nid.pl

Narodowy Instytut Dziedzictwa / National Institute of Cultural Heritage

ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa